

Előszó

Korábbi hazai és nemzetközi kutatások igazolták, hogy Magyarországon a civil közösségek hálóját ritka, a makro-társadalom nagymértékben atomizált, de a családi generációk összefogása erős. A „Közösségi kapcsolatok igénye – a demokrácia megújításának esélye” című kutatásunk legutóbbi vizsgálati szakaszában megállapítottuk, hogy a válaszadók túlnyomó többségének a családon kívül van magántársasága, s bízik is baráti közössége tagjaiban mindennapi szolidaritásában. Civil közösséghez vagy egyesülethez kevesen kötődnek, ám sokkal többen csatlakoznának, ha életfeltételeik megengednék, vagy ha hívná őket valaki.

Az adatok jelezték, hogy a közért tenni akarás vágya és igénye a társadalomban sokkal erősebb, mint a valós közösségi részvétel és aktivitás. Kutatásunk alapkérdését megválaszolva azt mondhatjuk, hogy a közösség iránti igény, amely esélyt jelent a demokrácia megújítására, a társadalom háromnegyedénél jelen van. Nagymértékben fűkezi azonban a közéleti aktivitást az, hogy hiányzik az összefogásba és a közös cselekvés eredményességébe vetett hit.

A létező közösségi kötelek kétségtelenül esélyt jelentenek arra, hogy intenzívebb legyen a helyi közélet, a lokálpatriotizmus, majd a kört tovább szélesítve a makro-társadalom alakításának igénye is. A legkisebb közösségek is fokozhatják az információhoz jutás lehetőségét, a közösségen belüli kommunikáció pedig esélyt jelent a tágabb közösség életét érintő kérdések megvitatására, a viták során mások véleményének alakítására, vagyis a közélet iránti vágy felkeltésére.

Ebben a kötetben arra keresünk választ, hogy a mai magyar társadalomnak milyen aránya kötődik közösségekhez, és melyek azok a közösségek, amelyek csökkenthetik az atomizáltságot, s felkelthetik a közélet iránti igényt. A kötet szerzőinek többsége a Szegedi Tudományegyetem Szociológia Tanszékének volt vagy jelenlegi hallgatója. A kutatók a 2009 decemberében felvett országosan reprezentatív survey adatbázisának (OTKA – MTA Politikatudományi Intézet – Szegedi Tudományegyetem, N=1051) információanyagára építve vizsgálják a közösségek és a közélet kapcsolatának különböző aspektusait. A kutatás alapján készült jelenlegi kötetet abban a reményben tesszük közzé, hogy az olvasó talál a tanulmányok között továbbgondolásra készítő következtetést, adatot vagy információt.

Utasi Ágnes
kutatásvezető